MAATALOUS

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Soile Vahela ja Tomi Horna ryhtyivät kasvattamaan Hornan perinteisellä sikatilalla vapaita possuja toukokuussa. Facebookissa Hornan vapaalla possulla on jo yli tuhat tykkääjää ja moni pysähtyy tilan ohi ajaessaan ihailemaan sikoja. Kokonaisen vapaana kasvaneen, leikatun ja pakatun sian kilohinnaksi tulee vajaa seitsemän euroa.

Suuri sikatila muutti suuntaa

Sianlihantuottaja Tomi Horna toivoo, että sikojen kasvatus vapaana toisi palkkaa työstä, josta sitä ei ole vuosiin juuri saanut.

HUITTINEN (MT)
Tasapaino joutuu koetukselle ja housut kuraantuvat äkkiä, kun satakärsäinen tuttavallinen joukko vapaasti laiduntavia sikoja tulee tervehtimään.

"Aiemmin niitä oli noin 12 samassa karsinassa, tämä on aika erilaista", sikojen omistaja **Tomi Horna** naurahtaa.

Hän kasvattaa tilallaan Huittisten Vampulassa nyt ensimmäistä erää vapaita possuja. Siat saavat kulkea vapaasti 1500-paikkaisen lihasikalan 12 sisäkarsinassa ja ulkoaitauksissa.

200 sikaa on jaettu kahteen hieman eri-ikäiseen ryhmään, jotta kaikki eivät olisi teuraskypsiä yhtä aikaa.

Niillä on ulkoaitauksessaan vesipisteet, tongittavaa, paaleja, kantoja ja jopa kiikku. Niiden ruoka on vapaasti tarjolla sisällä kaukaloissa, joita ennen käytettiin liemiruokintaan. Ruokinnassa ei käytetä geenimuunneltuja raaka-aineita.

Lisäksi sioille tuodaan tuoretta ruohoa, jota ne rakastavat.

Ulos ketjusta

Hornan puoliso **Soile Vahela** kertoo, että vapaiden sikojen liha on tarkoitus myydä kuluttajille suoraan tilalta ja REKO-lähiruokarenkaiden kautta.

"Myynti on lähtenyt käyntiin hyvin ja kuljetusauto jo hankittu."

Markkinointia tehdään toistaiseksi lähinnä Facebookissa ja esitteet on juuri tilattu.

Myös yhteistyö ravintoloiden ja kauppojen kanssa kiinnostaa. Haaveissa on omat lihankäsittelytilat, sillä vasta 2004 valmistuneessa sikalassa on runsaasti lämmintä sisätilaa käyttämättömänä.

Investoiminen vaatisi kuitenkin yhteistyökumppaneita, sillä sikatilan kassa kumisee tyhjää.

Lihayhtiö sanoi tilan tuotantosopimuksen irti runsas vuosi sitten vedoten ruhojen hylkäyksiin. Niitä tulikin, sillä sikala täytettiin porsasruuhkan vallitessa monesta eri paikasta tulleilla porsailla ja tautipaine oli kova.

Asiaan oli kuitenkin jo eläinlääkärin kanssa tartuttu ja suunta oli parempi, mutta peli lyötiin poikki.

Horna arvelee, että lihatalo halusi tarttua tilaisuuteen päästä eroon oikeuksiaan puolustavasta tuottajasta. "Ennen kilpailtiin tuottajista, nyt meistä halutaan eroon", hän toteaa.

"Kaiken takana on lopulta kauppa, joka ajaa lihatalot tiukille", Vahela muistuttaa.

"Voi kun lihan tuottajahintaa voitaisiin nostaa vaikka 30 senttiä kilolta niin, että se nousisi kaupoissakin vain sen eikä moninkertaisesti", hän lisää.

Ei mikään vastaisku

Pienen harkinnan jälkeen pariskunta päätti kokeilla vapaiden possujen kasvatusta. Se ei ole Hornan mukaan vastaisku perinteiselle tuotannolle vaan uusi tapa toimia ja yritys saada työstä korvausta.

"Vuonna 2006 sioilla pystyi vielä tekemään rahaa, mutta vuoden 2007 jälkeen en ole saanut palkkaa."

Lisäksi isäntä halusi tuotantorakennukset käyttöön.

2001–2004 tehdyistä isoista sikalainvestoinneista on vielä maksettavaa jäljellä. Naapuripaikkakunnalla sijaitseva toinen 1500-paikkainen lihasikala on ollut myynnissä pitkään, mutta siitä ei ole tullut yhtään tarjousta.

"Pankeilta ja lihataloilta ymmärrystä ei enää sikatiloille heru, tukea löytyy vain toisista tuottajista", Horna toteaa.

Tutun tuottajan luottamus mahdollisti porsaiden hankinnan ja uuden alun.

Horna pelkää, että sikaloita jää pian lisää tyhjilleen.

"Ohran hinta on nousussa, vuoden vaihteesta tulee tosi vaikea alalle. Olen leikilläni sanonut kavereille, että parin vuoden päästä teilläkin on siat ulkona."

Kuluttajat ratkaisevat

Sikojen kasvatusaika teuraskypsäksi ei näyttäisi juuri eroavan tavanomaisesta, mutta tuotantokustannukset ovat noin 20–25 prosenttia korkeammat.

Vesinipalliset laidunaitaukset on rakennettu sikalan taakse, ja oven suussa on ulkokatos.

"Aloituskustannus vapaalle kasvatukselle oli ehkä 6 000 euroa", Horna arvioi.

Sen, jatkuuko ja laajeneeko toiminta, ratkaisevat kuluttajat. Nyt kasvamassa on noin 14 000 kiloa vapaan sian lihaa.

"Tämä on tietoinen riski, mutta halusimme lähteä kunnon erällä liikkeelle."

Neljävuotias Eino Horna on innokas sikojen hoitaja. Uteliaat ja tuttavalliset siat maistelevat mielellään Einon tarjoamia siankärsämöitä.

Horna on valmis ottamaan sikalasta lisää tilaa käyttöön ja tekemään vielä ainakin toisille 200 sialle ulkoaitauksen, jos kysyntää riittää.

Toiminta on tarkoitus pitää ympärivuotisena, jotta lihaa on saatavilla tasaisesti ja sitä riittäisi isompiinkin tilauksiin.

Ajatuksissa on myös oma porsaskasvatus vapaalla porsituksella. Siihenkin olisi tilat olemassa. Vaikka syy possujen vapauteen on ensisijaisesti taloudellinen, uusi toiminta on myös mukavaa.

"Kyllä se motivoi, kun näkee kuinka siat nauttivat elämästään", pariskunta toteaa.

Kun tilaa on reilusti, siat tappelevat ja sairastelevat vähemmän. "Yhtään häntää ei ole purtu, eikä yhtään sikaa ole lääkitty." Muutama on potenut jalkaansa tovin sairaskarsinassa, mutta parantunut.

TERHI TORIKKA

Arlan tuoremaito nykyisin suomalaista

Arla on heinäkuussa lopettanut kokonaan ruotsalaisen tuoremaidon pakkaamisen Suomessa.

Kaupoissa Arlan pakkaamaa ruotsalaista maitoa ei ole myyty enää runsaaseen vuoteen, mutta sitä pakattiin suurkeittiökäyttöön vielä ennen heinäkuuta vajaat 10 miljoonaa litraa vuodessa.

Tuoremaitojen muuttuminen kokonaan suomalaisiksi vähensi Arla Suomen tuontia 80–90 prosenttia, arvioi viestintäjohtaja **Outi Fagerlund**.

"Suurin osa tuontiraaka-aineesta käytettiin juuri tuoremaitoon. Arla-brändin alla myydyt tuontimaitovolyymit siirtyivät nyt Maitoa Suomesta -brändin alle."

Kotimaiseen raaka-aineeseen siirtymisen on Fagerlundin mukaan mahdollistanut se, että yhtiö on saanut uusia maidontuottajia Suomesta. Maitoa Arlalle tuottaa nykyisin 635 suomalaista maitotilaa.

» Suurin osa tuontiraaka-aineesta käytettiin juuri tuoremaitoon.

Suomen Arla käyttää vuosittain maitoa kaikkiaan noin 270–280 miljoonaa litraa. Tästä noin kaksi prosenttia, eli noin viisi miljoonaa litraa, tuodaan Ruotsista.

Ruotsalaista maitoa käytetään tasaavana elementtinä muutamissa jalosteissa, kuten jugurteissa ja rahkoissa.

TERHI TORIKKA

Glyfosaatin kohtalo selviää syksyn aikana

Lähikuukaudet ratkaisevat, voidaanko glyfosaatin käyttöä kasvinsuojeluaineiden tehoaineena jatkaa vuodenvaihteen jälkeen.

Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen Efsa arvioi syksyn aikana, vaativatko arviot glyfosaatin syöpävaarallisuudesta valmisteiden kieltämistä.

Maailman terveysjärjestön (WHO) alainen Kansainvälinen syöväntutkimuslaitos IARC esittää glyfosaatin luokittelemista todennäköisesti ihmiselle syöpävaaralliseksi.

IARC julkaisi aiemmin tänä vuonan glyfosaatin syöpäriskistä raportin, joka käynnisti Euroopassa laajan keskustelun tehoaineen turvallisuudesta.

Glyfosaatti tuli markkinoille 1970-luvun alussa, ja Suomessa sitä on käytetty vuodesta 1976.

Se on eniten myyty tehoaine Suomessa. Tällä hetkellä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) kasvinsuojeluainerekisterissä on 45 glyfosaattia sisältävää valmistetta.

Vastaavia yhdisteitä elinympäristössä

Myös Tukesiin on tullut tämän vuoden aikana paljon aiheeseen liittyviä kysymyksiä.

Tukesin mukaan IARC:n riskinarvio sijoittaa glyfosaatin luokkaan 2A, joka tarkoittaa todennäköisesti ihmiselle syöpää aiheuttavaa yhdistettä.

Tukesista muistutetaan, että ihmisen normaalissa elinympäristössä ja ravinnossa esiintyy samaan luokkaan kuuluvia yhdisteitä.

Ihmiselle yksiselitteisesti syöpää aiheuttaviksi eli ryhmään 1 kuuluvia aineita ovat muun muassa asbesti, puupöly, tupakansavu sekä alkoholijuomat.

Tähän asti todettu turvalliseksi

EU:ssa loppuvuodesta tehtävä ratkaisu on erityisen merkittävä kaikkien unionin jäsenmaiden kannalta, sillä EU-maissa saa käyttää vain unionin viranomaisten hyväksymiä tehoaineita sisältäviä kasvinsuojeluaineita

Glyfosaatin nykyinen, kymmenvuotinen hyväksyntä on voimassa EU:ssa enää vuoden loppuun saakka.

EU:ssa glyfosaatin riskinarvioinnista vastaa Saksa. Sen tekemissä tutkimuksissa glyfosaatin ei ole todettu aiheuttavan vakavia terveysriskejä.

Tukes seuraa aktiivisesti glyfosaatin arviointia ja osallistuu päätöksentekoon.

MAIJA ALA-SIURUA
JUHANI REKU

Munax rakentaa uuden terminaalin Laitilaan

Munax Oy laajentaa tehdas- ja pakkaamorakennustaan Laitilassa. Yhtiö aikoo rakentaa nykyisten tuotantotilojensa yhteyteen uudet terminaalitilat.

Yhtiö perustelee laajennuksen tarvetta "lisääntyneillä materiaalivirrioilla", joiden käsittelyyn tarvitaan uusi moderni terminaali. Uudisrakennukseen tulee muun muassa säiliöauton lastauspaikka nestemäisille munatuotteille.

Investointi ei kuitenkaan suoraan lisää nykyisen jalostetehtaan kapasiteettia.

"Laajennuksilla pyritään pääsemään eroon meitä piinaavasta tilojen puutteesta", Munaxin toimitusjohtaja **Janne Torikka** kertoo yhtiön tiedotteessa.

Laajennusosaan siirtyy tuotantotilojen vaatimaa tekniikkaa ja toimistotiloja.

"Tämän lisäksi tulemme hyödyntämään uuden rakennuksen kaltevan pinnan sijoittamalla sinne aurinkopaneelit. Näin saamme myös ekologisesti auringon tuottaman energian hyötykäyttöön."

JUHANI REKU

LYHYESTI

Parikkalan teurasjätteet esitutkintaan

Poliisi aloittaa esitutkinnan Parikkalassa maastosta löytyneen peittämättömän teurasjätteen kaatopaikan johdosta.

Sivutuotteiden hautaaminen on mahdollista, mutta poliisi epäilee, että kaikkia lain määräyksiä ei ole noudatettu. Teurasjätettä koskeva laki on tullut voimaan 1. heinäkuuta 2015. Kuolleet tuotantoeläimet luokitellaan sivutuotteiksi, joiden hävittämisessä on noudatettava sivutuotelakia.

Asiassa epäillään sivutuotelain rikkomista ja eläintaudin levittämisvaaran aiheuttamista. Asiassa selvitetään myös, onko alueen ympäristö vahingoittunut ja onko siltä osin syytä epäillä rikosta.

Hedelmä- ja marjataudit villiintyivät

Emeritus ylipuutarhuri **Arno Kasvi** kehottaa Ylen Turun radiossa kuulijoita tarkkailemaan hedelmäpuita ja marjapensaita rauhassa.

Rankat säät ovat aiheuttaneet puille ja pensaille erilaisia ongelmia, jotka voidaan kuitenkin ratkaista ajan kanssa. Puut tarvitsevat toipumisaikaa.

Sateinen sää on suosinut erityisesti sienitauteja.

Sienitauteja voi torjua auringon ja ilman pääsyllä oksistoon.

"Kannattaa huolehtia, että puu pysyy harvempana, etteivät sienitaudit leviä. Jos raakileita on paljon, pitää leikata puolet pois", Kasvi neuvoo.

» Jos raakileita on paljon, pitää leikata puolet pois.

ARNO KASVI

Maaseudun Tulevaisuuden ja KoneAgrian järjestäjien

KoneAgria KATALOOKI

ilmestyy keskiviikkona 30.9.2015

KoneAgria -messujen suuri konekatalogi ilmestyy Maaseudun Tulevaisuuden välissä keskiviikkona 30.9.2015. Lehden saavat tilaajien lisäksi Tampereen seudun 20 000 suurinta metsätilaa. **Katalookia jaetaan myös KoneAgria -messuilla.** Leikatun tabloidin kokoisesta Katalookista löydät messujen näytteilleasettajalistat, kartat, seminaarit, koneuutuudet, kiinnostavat ammattijutut sekä muun näyttelyinfon.

Painosmäärä & Jakelu

KoneAgria Katalookin painos- ja jakelumäärä on ruhtinaalliset 100 000 kpl. Maaseudun Tulevaisuuden mitattu lukijamäärä* on 336 000, jota lisäjakelu kasvattaa vielä tuntuvasti.

Katalookin ilmoituksella ohjaat näyttelyvieraat osastollesi!

ILMOITUSKOOT	HINNAT/4-väri
1/1 sivu (236 x 310 mm)	5 960 €
1/2 sivu (236 x 150 mm)	3 280 €
Taka-, 2- ja 3-kansi (236 x 310 mm)	6 820 €
2/1 sivu (496 x 310 mm)	11 450 €

MUUT KOOT	MV	4-väri
pmm	2,90 €	4,50 €

PALSTALEVEYDET:
1 palsta 44 mm
2 palstaa 92 mm
3 palstaa 140 mm
4 palstaa 188 mm
5 palstaa 236 mm

* KMT 2014

Varauspäivä 11.9., aineistopäivä 16.9.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Varaukset: Maaseudun Tulevaisuuden ilmoitusmyynti p. 020 413 2321 tai sähköpostilla ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi